

Poľnohospodárske obchodné družstvo Vehec, Družstevná 19, 094 12
Vehec, IČO: 31714838

Obchodný register Okresného súdu Prešov
oddiel: Dr. Vložka č. 295/P

V ý r o č n á s p r á v a
z a r o k 2 0 1 8

Vyhotovená dňa: 12.2.2019

Schválená dňa:

Overená audítorom dňa:

Ing. Kravec Ján
predseda predstavenstva

Rakoci Dušan
člen predstavenstva

Správa o výsledku hospodárenia a vyhodnotenie podnikateľského zámeru POD Vehec za rok 2018

V poľnohospodárskej prvovýrobe je každý hospodársky rok originálny, pretože naša podnikateľská činnosť prebieha v otvorenej prírode, je závislá od počasia a v živočíšnej výrobe pracujeme so živými organizmami, ktoré tiež ovplyvňuje veľa faktorov. O to viac si musíme vážiť výsledok hospodárenia nášho družstva za rok 2018. Bol to už tretí rok v rade, v ktorom naše Poľnohospodárske družstvo dokázalo vytvoriť zo svojej výroby zisk, čo nás veľmi teší. Kladný hospodársky výsledok bol dosiahnutý aj napriek minimálnej podpore poľnohospodárov od našej vlády, keď štátna pomoc v roku 2018 bola niekoľkonásobne nižšia ako v okolitých štátoch a nedostali sme ani vrátku spotrebnej dane na tzv. zelenú naftu, ktorá nám v priebehu roka našimi vládnymi predstaviteľmi bola neustále sľubovaná. Nepriaznivý vývoj počasia mierne korigoval nárast nákupných cien mlieka a niektorých rastlinných komodít. Hlavne vďaka tomu mohlo naše družstvo vykázať z hospodárskej činnosti kladný výsledok.

V rastlinnej výrobe sme do hospodárskeho roka vstupovali s optimizmom, pretože jesenné práce boli kvalitne zvládnuté za priaznivých podmienok. Priebeh jarných prác však poznačil neskorý nástup jari s prudkým rastom teplôt. Takéto výrazné výkyvy počasia počas celého roka znamenali značne rozdielne výsledky pri pestovaní jednotlivých druhov plodín.

Úsek rastlinnej výroby

Tento úsek v našom podniku patrí dlhodobo medzi najvýznamnejšie a jeho výsledky znamenajú úspech alebo neúspech hospodárenia celého družstva.

V roku 2018 sme hospodárili na výmere 2.293 hektárov poľnohospodárskej pôdy. Je to skokové zníženie obrábanej výmery oproti predchádzajúcemu roku o takmer 57 hektárov, hlavne v dôsledku nepodpísania nájomnej zmluvy Gréckokatolíckou cirkvou s našim poľnohospodárskym podnikom.

Oziminy sme v roku 2018 pestovali na celkovej výmere 725 hektárov. Je to navýšenie pestovania ozimín o 85 hektárov oproti predchádzajúcemu roku ako

reakcia na veľmi dobré počasie v jeseni 2017 a dlhodobu dobrú výhľadu na dobré úrody jesenných plodín v predchádzajúcich rokoch. Keďže pri pestovaní ozimnej repky sú v posledných rokoch odbytové ceny veľmi rozdielne, znížili sme osev ozimnej repky na 154 hektárov. V poľných prácach sme pokračovali výsevom ozimného jačmeňa na výmere 115 hektárov. Ozimný jačmeň sa nám v posledných rokoch dobre daril, ako vo výške dosahovaných hektárových úrod, tak aj v odbytových cenách osiva a sladovníckeho jačmeňa. Úspešne prebehol aj osev ozimnej pšenice, ktorú sme zasiali na výmere 457 hektárov, čo bol nárast oproti nepriaznivému roku 2017 o vyše 130 hektárov. Sejby ozimín sme stihli v agrotechnických termínoch a keďže aj ďalší priebeh počasia v jeseni a začiatkom zimy bol priaznivý, tešili sme sa na dobrú úrodu ozimín v roku 2018. Jarné práce sme však kvôli počasiu mohli začať až v apríli, pretože celý marec trvalo v podstate zimné počasie. Tento priebeh počasia negatívne poznačil vysiate oziminy ale hlavne jačmeň. Aj preto sme jarný jačmeň vysiali na výmere iba 115 hektárov aj keď v pláne sme mali zasieť celkom 133 hektárov. Teplomilnejšie plodiny sme osiali v agrotechnických termínoch. Slničnicu sme pestovali na výmere 115 hektárov a sóju na výmere 124 hektárov. Kukuricu sme celkovo vysiali na výmere 287 hektárov.

Ďalší vývoj pestovaných plodín bol poznačený hlavne horúcim a suchým počasím v apríli a máji. Aj keď práce boli prevedené kvalitne a o porasty sme sa starostlivo starali, výkyvy počasia sme nedokázali celkom eliminovať.

Pri ozimnej pšenici sme dosiahli priemernú hektárovú úrodu 5,4 tony z hektára, čo je pod priemerom dosahovaných výsledkov v predchádzajúcich rokoch. Aj ozimnú pšenicu poznačil priebeh počasia s horúcim letom a nedostatkom zrážok. Na prírodné podmienky najviac doplatil pestovaný jačmeň. Pri ozimnom jačmeni sme pravidelne dosahovali úrodu okolo 6 ton z hektára. V minulom roku však táto úroda bola iba 3 tony z hektára. Podobne zlý výsledok sme dosiahli aj pri pestovaní jarného jačmeňa s úrodou 3,1 tony z hektára. Jediné čo nás potešilo bol fakt, že produkcia mala sladovnícke parametre a nízke úrody na Slovensku trochu zdvihli predajnú cenu jačmeňa. Dobrý výsledok sme dosiahli pri ozimnej repke, kde sme oproti plánovanej úrode 2,8 tony z hektára dosiahli úrodu 3,7 tony. Repka sa tak stala v roku 2018 vysokožiskovou plodinou. Na žiadosť nášho obchodného partnera sme po viacerých rokoch zasiali na 10 ha tritikale. Dosiahli sme slušnú úrodu 4,9 t/ha

obilia na osivo. Zistili sme, že je to ďalšia plodina, ktorú môžeme úspešne pestovať aj na menej úrodných pôdach minimálne na osivárske účely.

Neskoršie zberané plodiny už neboli tak výrazne poznačené suchým počasím a keďže sú to teplomilné plodiny, nezaznamenali sme pri nich ani výrazné výpadky produkcie. V pestovaní sóje sme dosiahli úrodu 2,1 tony z hektára, čo je blízko priemerných úrod dosahovaných v predchádzajúcich rokoch. Naopak pri slnečnici sme oproti plánu 2,8 tony dosiahli úrodu 3,6 tony z hektára. Aj keď realizačné ceny boli trochu nižšie oproti plánovaným, dobrá úroda nám aj u tejto plodiny dokázala vyprodukovať zisk. Pestované kukurice neboli tak výrazne poznamenané počasím. Pri kukurici na siláž sme dosiahli úrodu 32,5 tony čo je oproti predchádzajúcemu roku 20 ton z hektára výrazný nárast. Dobré výsledky sme dosiahli aj pri pestovaní zrnovej kukurice, keď oproti plánovaným 8,4 tony z hektára sme dosiahli úrodu 10,5 tony. Potešiteľné je, že túto úrodu sme dosiahli pri priemernej zberovej vlhkosti zrnovej kukurice pod 20 % a tak sme nielenže mohli ukončiť zber zrnovej kukurice veľmi skoro ale značné úspory sme dosiahli aj pri jej sušení na štandardnú vlhkosť. Úrody kukurice aj v minulom roku boli poznačené značnými škodami spôsobené hlavne diviачou zverou.

Dobré výsledky sme nakoniec dosiahli aj pri pestovaní tráv na semeno, ktoré dlhodobo dosahujú kladný hospodársky výsledok. Aj keď v pestovaní horčice máme stále rezervy, v oševnom postupe vidíme jej nezastupiteľné miesto aj do budúcnosti.

Pokiaľ máme hodnotiť ekonomické výsledky hospodárenia na úseku rastlinnej výroby, môžeme byť aj za rok 2018 spokojní. Niektoré nižšie hektárové úrody čiastočne vykryli mierny nárast odbytových cien. Aj v minulom roku sa nám osvedčilo odloženie predaja na neskoršie obdobie po zbere plodín, ak neboli za dobré ceny kontrahované už v jarnom období. Aj vďaka tomu sme dosiahli na úseku rastlinnej výroby celkový zisk 345.000 €. Je to síce pokles o približne 60.000 € ale vzhľadom na priebeh počasia v minulom roku môžeme byť s dosiahnutým výsledkom spokojní. Kolektív pracovníkov na tomto úseku na čele s vedúcimi sa dokázal vysporiadať so zložitými podmienkami práce v minulom poľnohospodárskom roku.

Úsek živočíšnej výroby

Druhým najdôležitejším úsekom v našom družstve je úsek živočíšnej výroby. Ani v minulom roku sa nám žiaľ nepodarilo na tomto úseku dosiahnuť výraznejšie zlepšenie.

Keďže na tomto úseku dosahujeme dlhodobu stratu, pristúpili sme na začiatku roka k určitým organizačným zmenám a počas roka sme vymenili aj poradcu pre výživu hospodárskych zvierat, keďže ekonomická situácia na tomto úseku sa nám výraznejšie nezlepšovala. Aj napriek tomu sme nepristúpili k utlmovaniu v chove hovädzieho dobytku ani v produkcii mäsa. Odchov dobytku sme prevádzali na troch hospodárskych dvoroch, z ktorých najdôležitejší je dvor Ortáše, kde je umiestnená celá naša produkcia mlieka.

Aj minulého roku sme na hospodárskom dvore Ortáše chovali v priemere 191 kusov kráv. Ani v minulom roku sa nám nepodarilo zvýšiť počty dojných kráv, aj keď odbytové ceny sa vyvíjali priaznivo. V počte narodených teliat došlo síce k poklesu na 186 ks avšak potešiteľné je, že celkove nám z tohto počtu uhynulo iba 4 ks, čo je výrazný pokles oproti predchádzajúcemu roku. Dobrá situácia bola aj v úhyne kráv, čo nám umožnilo vyradiť z chovu 57 ks kráv k odpredaju, hlavne z dôvodu nízkej dosahovanej dojivosti a celkovej úžitkovosti. Najdôležitejším objemovým ukazovateľom hospodárenia na tomto dvore je produkcia mlieka. Žiaľ, dosiahli sme iba produkciu 1.214.000 litrov, čo je oproti minulému roku mierny pokles. Práve s týmto ukazovateľom sme najmenej spokojní, pretože zhruba rovnakú dojivosť sme dokázali dosiahnuť aj v roku 2015. Za 3 roky sme teda nepokročili k zvyšovaniu úžitkovosti nášho stáda dojníc. A práve v tomto ukazovateli máme veľké rezervy, ktoré musíme v nasledujúcom roku razantnejšie odstraňovať. Na farme sú vytvorené podmienky na to, aby sme ročnú dojivosť mlieka na kus zvýšili minimálne o 1.000 litrov. A to je úloha pre kolektív, ktorý na tomto dvore pracuje.

Počas minulého roka sa mierne zlepšila situácia v odbytových cenách mlieka. To prispelo k celkovému nárastu tržieb za mlieko o 18.000 € na celkovú sumu 410.000 €. Keďže produkcia mlieka nám nerástla, iba vďaka odbytovým cenám mlieka sa nám podarilo znížiť stratu z produkcie mlieka zo 73.000 € na 63.000 €. Produkované mlieko bolo v najvyššej kvalite a jeho realizačná cena bola aj vďaka tomu 35 centov za liter. Po započítaní dotácií realizačná cena stúpila na 42 centov

za liter. Pri takejto realizačnej cene s dotáciou už veľa poľnohospodárskych podnikov dokáže vo výrobe mlieka dosahovať zisk. Naše náklady na výrobu mlieka sú však až 48 centov za liter. Práve v tomto ukazovateli vidíme veľkú rezervu, pretože je v našich silách a dlhodobo sme si to dávali aj do plánov, dosiahnuť náklady na produkciu jedného litra mlieka pod 40 centov. Treba povedať, že aj v našom okrese sú producenti, ktoré takéto náklady dosahujú.

Druhým najdôležitejším odvetvím v živočíšnej výrobe je výroba hovädzieho mäsa, ktorú realizujeme na hospodárskom dvore vo Vechci. Aj v uplynulom roku sme na tomto dvore chovali vyše 80 ks býkov vo výkrme a v zimnom období okolo 130 ks jalovíc. Produktmi tohto hospodárskeho dvora sú teda vysokoteľné jalovice a hovädzie mäso. Potešilo nás, že v produkcii hovädzieho mäsa sa nám prvýkrát za dlhé roky podarilo dosiahnuť zisk vo výške 6.000 € za celú výrobu hovädzieho mäsa. Tento výsledok sme dosiahli aj vďaka kvalitnej práci kolektívu, ktorý na tomto dvore v živočíšnej výrobe pracuje. Vo výrobe hovädzieho mäsa dosahujeme dlhodobo dobré prírastky, keď za minulý rok sme vo výkrme býkov dosiahli 1,26 kg na kus a deň pri celkových nákladoch 3,10 € na kg prírastku.

Na hospodárskom dvore Juskova Voľa sme aj v minulom roku realizovali odchov jalovíc v letnom období. Dobrou prácou pri odchove jalovíc sme prispeli k tomu, že aj v minulom roku sa nám podarilo odpredať 5 ks vysokoteľných jalovíc pri dobrých trhových cenách. Zmena na trhu s jalovicami nám neumožnila odpredať plánovaných 10 až 12 ks jalovíc.

Keď chceme z ekonomického pohľadu zhodnotiť celú živočíšnu výrobu, musíme konštatovať mierne zlepšenie celkovej ekonomickej situácie. Celková strata, ktorú sme dosiahli na tomto úseku bola 192.000 €, oproti skutočnosti 218.000 € za rok 2017. Aj z toho vyplýva, že na úseku živočíšnej výroby nás čaká ešte veľa práce, aby sme aj tam mohli dosahovať zisk.

Úsek mechanizácie a investícií

Hlavné výkony na tomto úseku predstavujú práce pre úsek rastlinnej výroby. Je preto rozhodujúce, aby výkony prebiehali v správnych agrotechnických termínoch a za čo najvýhodnejších podmienok. Dochvíľne plnenie úloh mechanizácie si vyžaduje aj práca v živočíšnej výrobe.

Úsek mechanizácie počíta každý rok s rastom nákladov na svoju činnosť. Aj v roku 2018 celkové náklady vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 27.000 €. Treba povedať, že to bolo spôsobené hlavne rastom nákladov na pohonné hmoty, ktoré vzrástli o 25.000 €. Rast nákladov na pohonné hmoty bol spôsobený jednak rastom cien ropy a produktov z nej ale aj veľkým suchom a z toho spôsobenými vyššími nákladmi, hlavne na prevádzané hlboké orby v jesennom období. Podľa plánu rástli aj mzdové náklady a náklady na odvody. V uplynulom roku vzrástli oproti plánu aj náklady na náhradné diely o zhruba 9.000 €.

Výkony mechanizácie nám vzrástli o 8.000 € na celkovú sumu 730.000 €. Úsek mechanizácie svoje výkony realizuje skoro výhradne pre potreby nášho poľnohospodárskeho družstva. Práce pre iných sú vykonávané v minimálnom množstve pre drobných poľnohospodárov v našom okolí a tak isto úsek poskytuje služby pre obyvateľov v našom regióne.

Keďže v roku 2018 nebolo možné nakupovať stroje s podporou európskych fondov, aj plánovaná obmena mechanizačného strojového parku bola realizovaná iba z našich vlastných prostriedkov. V roku 2018 sme zakúpili sójovú lištu za 29.000 € a traktorový príves s nosnosťou 15 ton za 23.000 €. Závesné náradie bolo doplnené o mulčovač na predĺženom ramene za 9.000 €. Celkovo boli realizované investičné náklady z vlastných zdrojov za 67.000 €. Úsek mechanizácie vykonával aj plánované údržby a opravy na stavbách a komunikáciách poľnohospodárskeho obchodného družstva podľa plánu.

Ekonomický úsek

V podnikateľskom zámere na rok 2018 sme si za hlavné ciele dali aj dosiahnutie zisku 50.000 €. Sme radi, že túto najdôležitejšiu úlohu sa nám podarilo splniť aj prekročiť. Tým došlo k ďalšiemu posilneniu ekonomickej sily nášho poľnohospodárskeho družstva. Môžeme preto konštatovať, že po predchádzajúcom roku je náš poľnohospodársky podnik ešte v lepšej hospodárskej a ekonomickej kondícii.

Ako vyplynulo z hodnotenia predchádzajúcich výrobných úsekov, ani rok 2018 nebol pre náš podnik jednoduchý a to sa týka aj z pohľadu ekonomiky družstva. Mierne rástli síce odbytové ceny surového kravského mlieka, aj výrobkov rastlinnej

výroby. Nepriaznivé počasie však ovplyvnilo výšku úrod aj náklady na jednotlivé prevádzané práce.

V roku 2018 sme dosiahli celkové tržby v sume 1.743.143 €, čo je zhruba na úrovni predchádzajúceho roku. Keďže rástli ceny vstupov, celková pridaná hodnota v sume 551.804 € bola nižšia ako v predchádzajúcom roku. To sa odrazilo aj na celkovom prevádzkovom zisku v sume 89.005 €. Aj keď tento zisk je nižší ako v predchádzajúcom roku, celková ekonomická situácia nám umožňuje z nerozdeleného zisku za predchádzajúce roky v sume 198.981 € vyčleniť na dividendy v roku 2019 skoro 150.000 €. Bude to už tretí rok, keď na hospodárení družstva sa budú môcť podieľať aj vlastníci majetkových podielov.

Dobry vývoj ekonomických ukazovateľov podčiarkuje aj pomer záväzkov a pohľadávok v našom účtovníctve. Z obchodného styku evidujeme ku koncu roka záväzky v sume 167.049 €, ktoré sú z veľkej časti kryté pohľadávkami v sume 88.709 €. Ku koncu roka na finančných účtoch mal náš podnik celkovú hotovosť v sume 502.538 €. K tomu treba dodať, že na účte v decembri nám k nim nepribudli dotácie na priame platby v predpokladanej výške 554.375 €. Ak by boli dotácie vyplatené nášmu podniku tak ako vždy v decembri, celková hotovosť by prekročila evidovanú hotovosť ku koncu roka 2017. Na dotácie máme nárok a na účte neboli iba z administratívnych dôvodov na Poľnohospodárskej pracovnej agentúre. Predpokladáme, že po jarných mesiacoch tieto dotácie budú na našom účte a neovplyvnia žiadnym spôsobom naše podnikateľské zámery v roku 2019. V minulom roku sme členom nášho družstva a vlastníkom družstevných podielníckych listov vyplatili dividendy v celkovej sume 137.739 €. Aj po roku 2018 sú členovia a vlastníci DPL, ktorí si svoje nároky z uplynulých rokov doteraz neuplatnili.

Okrem investícií do majetku, ktoré boli spomenuté v predchádzajúcich častiach sme v minulom roku nezabudli ani na investície do pôdy. V minulom roku sme nakúpili 17,5 hektárov poľnohospodárskej pôdy, na nákup ktorej sme vynaložili 30.572 €. Najviac pôdy máme nakúpené v katastri Čemerné a katastri Sačurov. Mrzí nás, že sa nám málo darí nakupovať poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území Vechca. Veríme, že v nákupe poľnohospodárskej pôdy sa nám bude dariť aj v nasledujúcom roku.

Náš poľnohospodársky podnik sa rozvíja aj vďaka dobrej práci jeho bývalých zamestnancov a členov, ktorí sú už na zaslúžilom odpočinku. Aj preto naďalej ponechávame nárok na naturálnu dávku v rovnakej výške ako v predchádzajúcich

rokoch. Podobne nemeňte ani poplatok za záhumienky, aj keď ani táto činnosť nie je pre náš podnik zisková. Chápeme to ako pomoc našim členom a obyvateľom tohto regiónu.

**Podnikateľský zámer
Poľnohospodárskeho obchodného družstva Vechec
na rok 2019**

Predstavenstvo POD pripravilo podnikateľský zámer družstva na rok 2019 s rovnakým hlavným cieľom zabezpečiť plynulý rozvoj nášho poľnohospodárskeho družstva. Vychádzame aj z priaznivého stavu po vykonaných jesenných prácach v roku 2018, pretože poľnohospodársky rok začína vždy jesennými poľnohospodárskymi prácami, hlavne výsevom ozimín. Podmienky v jeseni minulého roka boli zložité. Umožnili nám vysiať plánované výmery ozimných plodín avšak hlboké orby v jeseni sme prevádzali pri nízkej vlhkosti pôdy so zvýšenými nákladmi. Situáciu sme vďaka dobrej organizácii prác dobre zvládli a môžeme povedať, že naše oziminy išli do zimných mesiacov v dobrej kondícii. Na rozdiel od našich susedov sme nemuseli v jeseni vyorávať ani ozimnú repku. Snehová pokrývka, ktorá v našej oblasti trvala skoro celý január ochránila oziminy pred silnejšími mrazmi. Na druhej strane, keďže pôda pod ňou nebola dostatočne premrznutá, pomohla rozvoju hubových a plesňových ochorení ozimín. S tým sa budeme musieť v jari radikálne vysporiadať. Stav porastov našich ozimín však dáva predpoklad na dobrú úrodu. Musíme sa snažiť aby sme tento potenciál nepremrhali ale dobre zúžitkovali.

V živočíšnej výrobe je situácia trochu iná. Odbytové ceny mlieka aj hovädzieho mäsa sa stabilizovali ale na úrovniach, ktoré v našich podmienkach nezabezpečujú ziskovosť produkcie živočíšnej výroby. Veríme, že vláda aspoň v roku 2019 naplní svoje sľuby na zvýšenú podporu produkcie živočíšnej výroby a konečne si budeme môcť uplatniť aspoň vrátky spotrebnej dane za naftu, pretože o tomto systémovom opatrení, ktoré úspešne funguje v okolitých krajinách sme počúvali celý rok 2018 ale k jeho uplatneniu nakoniec nedošlo. Prínosom pre rozvoj živočíšnej výroby by mali byť aj príjmy štátu z odvodov veľkých obchodov. Veríme, že aj tento príslub vláda splní v prospech poľnohospodárskej prvovýroby. Nemôžeme sa však tu

spoliehať iba na vonkajšie podpory ale musíme skvalitniť aj našu prácu v živočíšnej výrobe.

Ak sa splnia všetky tieto predpoklady spolu s dobrou prácou nášho pracovného kolektívu, podnikateľské zámery na rok 2019 naplnia predstavy zamestnancov o zvyšovaní ich príjmov, takisto ako vlastníkov pozemkov a majetkových podielov v družstve. Všetci totiž majú podiel na dlhodobých dobrých výsledkoch nášho poľnohospodárskeho družstva.

Úsek rastlinnej výroby

Rastlinná výroba bude aj v roku 2019 najdôležitejším výrobným úsekom družstva. Predpokladáme, že v tomto roku budeme hospodáriť na výmere 2.293 hektárov poľnohospodárskej pôdy. Je to rovnaká výmera akú sme obhospodárovali aj v roku 2018. Aj v tomto roku budeme našim vlastníkom pôdy posilať nové návrhy nájomných zmlúv, tak ako sme to začali v roku minulom. Táto povinnosť nám vznikla v súvislosti s novou legislatívou, ktorá nadobudla platnosť v predchádzajúcom roku.

V štruktúre osevu sa vrátíme k jeho optimalizácii ako z hľadiska vhodných podmienok tak z pohľadu tržnej realizácie poľnohospodárskej produkcie. Pšenicu ozimnú máme tohto roku zasiatú na výmere 430 hektárov. Z tejto výmery je 80 hektárov určených pre dve osivárske firmy, pre ktoré množíme osivo. Pri pestovaní pšenice predpokladáme úrodu 5,4 tony z hektára a realizačnú cenu 140 € za tonu. Dosiachnutie týchto výsledkov nám zabezpečí ziskovosť pestovania plodiny na rozhodujúcej výmere našej ornej pôdy. Medzi oziminy sme zaradili druhý rok aj pestovanie tritikale. V tomto roku ho máme vysiať na výmere 25 hektárov na osivárske účely. Tritikale je menej náročné na kvalitu pôdy aj na následné vstupy a náklady na pestovanie. Minimálne na osivárske účely má v našich podmienkach perspektívu pestovania aj do budúcnosti.

Druhou najdôležitejšou ozimnou obilninou je ozimný jačmeň, ktorý budeme pestovať na výmere 124 hektárov. 50 hektárov z tejto výmery by malo byť použité ako osivo pre našich obchodných partnerov. Pri ozimnom jačmeni počítame s priemernou úrodou 5,3 tony z hektára. Veríme, že tak ako po iné roky celá produkcia, ktorú nebudeme potrebovať pre kŕmne účely a osivo, bude realizovaná v sladovníckej kvalite. Aj 129 hektárov ozimnej repky nás zatiaľ naplňa optimizmom.

Naše ozimné repky dobre poschádzali a išli do zimných mesiacov v dobrej kondícii. Podarilo sa nám vystihnúť vhodný termín sejby a na rozdiel od mnohých podnikov v okolí nepotrebovali sme v jeseni vyorávať žiadnu repku. V pláne máme realizačnú cenu tejto plodiny 350 € za tonu pri úrode 3 tony z hektára. Naplnenie týchto ukazovateľov zabezpečí ziskovosť pestovania aj tejto plodiny.

Na ostatných výmerách ornej pôdy plánujeme v jarných mesiacoch vysiať jarné plodiny. Jarný jačmeň vysejeme na výmere 120 hektárov, z čoho 50 hektárov budú predstavovať osivárske plochy. Pri zbere počítame s úrodou 4,5 tony z hektára. Sme presvedčení, že jačmeň bude mať sladovnícku kvalitu a rovnako, že sa naplnia aj dobré realizačné ceny sladovníckych jačmeňov. Slničnicu plánujeme osiať na výmere 103 hektárov. Pri predpokladanej úrode 3 tony. Aj keď v predchádzajúcom roku sa nám úspešne darilo pestovať slnečnicu, obávame sa zväčšovať výmeru jej pestovania, pretože predpokladáme aj v budúcom roku veľký dovoz semena slnečnice z Ukrajiny, čo skomplikuje odpredaj slnečnice a určite zníži odbytové ceny. Na 120 hektároch plánujeme pestovať sóju pri predpokladanej úrode 2,6 tony z hektára. Práve pri tejto plodine by mali byť výraznejšie dotované pestovateľské plochy sóje, aj z toho dôvodu, že z Európskej únie silnejšie požiadavka po sóji bez geneticky modifikovaných odrôd.

Trvalo významnou jarnou plodinou je kukurica, ktorej pestovanie v našom podniku má nezastupiteľné miesto. Zrnovú kukuricu plánujeme pestovať na výmere 251 hektárov s plánovanou úrodou 8,4 tony. Aj po dobrých výsledkoch z minulého roka sme navýšili plánovanú výmeru osiatu kukuricou. Pre potreby živočíšnej výroby budeme pestovať kukuricu na siláž na výmere 70 hektárov pri plánovanej úrode 30 ton z hektára zelenej hmoty. V roku 2018 boli výborné úrody kukurice na siláž a pokiaľ sa nám v jarných mesiacoch nepodarí odpredať časť uskladnenej siláže, predpokladáme, že pre hospodársky dvor Vehec budeme mať dostatok siláže pre tu chovaný dobytok z úrody v roku 2018. Pre hospodársky dvor Ortáše veríme, že dopestujeme dostatočné množstvo kvalitnej zelenej hmoty, z ktorej bude kvalitná siláž.

V osevnom postupe máme aj pestovanie tráv na semeno. Pestovanie tráv na semeno nám umožňuje obrábať aj pôdy, ktoré sú menej úrodné a v druhom roku pestovania nám zabezpečia aj kvalitné senáže pre chov hovädzieho dobytku. V tomto roku budeme pestovať trávy na semeno na výmere 50 hektárov. Do pestovateľského plánu tráv je ako čistiaca plodina zaradené pestovanie horčice.

Aj v tejto jari ju vysejeme na výmere 55 hektárov. Pokusne v tomto roku chceme na týchto menej úrodných pôdach na výmere 15 až 20 hektárov vyskúšať pestovanie ciroku, na ktorý sa nám podarilo zabezpečiť odbyt. Pokiaľ sa pestovanie ciroku na zrno ukáže ako ziskové, počítame s jeho rozšírením aj na väčšie výmery.

Naplnenie predpokladov v dosiahnutých úrodách jednotlivých plodín pri plánovaných realizačných cenách zabezpečí dosiahnutie zisku v rastlinnej výrobe z výroby v sume 47.000 € a celkový zisk na úseku rastlinnej výroby po započítaní dotácií a režijných nákladov vo výške 400.000 €.

Úsek živočíšnej výroby

Na úseku živočíšnej výroby pracuje najväčší počet našich zamestnancov. Je to druhý najdôležitejší výrobný úsek v našom družstve. Musíme žiaľ konštatovať, že ekonomické výsledky tohto úseku nám trvalo robia problémy, pretože tu každoročne dosahujeme stratu. Na obranu pracovníkov tohto úseku treba povedať, že máloktorý poľnohospodársky podnik dosahuje zo živočíšnej výroby zisky. Dobrou prácou však už dnes niektoré poľnohospodárske podniky dokážu vyprodukovať zisk aj zo živočíšnej výroby. Veríme, že v tomto roku bude živočíšna výroba podporená aj väčšími dotáciami zo štátneho rozpočtu.

Hospodársky dvor Ortáše je z tohto úseku najdôležitejší, pretože v živočíšnej výrobe sa tam realizujú rozhodujúce výkony. Hlavným produktom vyrábaným na tomto dvore je kravské mlieko. Očakávame, že v roku 2019 dôjde k nárastu jeho produkcie ale rozhodujúce bude výrazným spôsobom znížiť dosahované náklady na jeho produkciu.

V pláne na rok 2019 počítame s nárastom produkcie o 93.000 litrov na celkový objem 1.311.000 litrov. Zvýšenie produkcie chceme dosiahnuť hlavne zvýšením dojivosti našich dojníc ale počítame aj s miernym nárastom stavov dojníc na 195 ks. Pre dosiahnutie tohto cieľa sú vytvorené predpoklady, pretože dlhodobo vieme vyrobiť dostatok kvalitných objemových krmív. Aj ustajňovacie priestory, ktoré sme zmodernizovali umožňujú chovať v maštalniach väčší počet kráv. Aj v tomto roku vynaložíme veľké úsilie na to, aby objemové krmivá boli v optimálnej štruktúre podľa požiadaviek výživárov zostavujúcich krmné dávky. Zlepšovanie kvality objemových krmív je trvalou úlohou aj keď na to má výrazný vplyv aj počasie v aktuálnom roku.

K zníženiu straty na tomto hospodárskom dvore a na úseku živočíšnej výroby v posledných rokoch prispieva aj produkcia plemenných býkov. Keďže na hospodárskom dvore máme šľachtiteľský chov slovenského strakatého dobytká, plánujeme v tomto roku odpredať 4 ks plemenných býkov.

Najdôležitejším spôsobom, ktorým chceme zvyšovať rentabilitu výroby mlieka je znižovanie nákladov na jeho výrobu. Aj napriek tomu, že sa nám v roku 2018 nepodarilo dosiahnuť výraznejšiu zmenu v tomto ukazovateli, do roku 2019 sa dívame s optimizmom a sme presvedčení, že vlastné náklady na liter vyprodukovaného mlieka u nás klesnú pod 40 centov za liter. Dosiahnutie tohto cieľa bude zložité, pretože aj v tomto roku sme zvýšili mzdy zamestnancov na tomto úseku a ďalší rast mzdových nákladov bude vyvolaný platnými zákonmi. Aj keď rastú odbytové ceny obilia a ďalších krmív, ktoré vstupujú do živočíšnej výroby, neplánujeme zvyšovať ani v tomto roku cenu zrnín pre vlastnú potrebu. Prostriedkom na zníženie nákladov na výrobu mlieka je zlepšovanie celkového zdravotného stavu dojníc. V posledných rokoch tu badáme určité zlepšenia. V roku 2018 sa nám výraznejšie podarilo znížiť medziobdobie, t.j. dobu medzi dvoma oteleniami zo 418 na 408 dní. V roku 2019 si dávame za cieľ znížiť toto medziobdobie na 405 dní. V zlepšovaní zdravotného stavu sa zameriame na dôsledné ošetrovanie a zvýšenú starostlivosť o nohy dojníc, pretože iba dojnica so zdravými nohami dokáže prijať veľké množstvo objemového krmiva. V našom chove máme dlhodobý veľký problém s chorobami vemena dojníc. Keď v mliečnych žľazách dojníc prebiehajú zápalové procesy, taká dojnica znižuje dojivosť až prestáva dojiť a často je to aj dôvodom na vyradenie ináč kvalitnej dojnice z chovu. Pozorne budeme sledovať náklady na jeden krmný deň. Tu má rozhodujúci podiel na jeho znižovaní kvalita objemových krmív, ale dôsledne musíme zvažovať aj nákup komponentov do výroby krmných zmesí tak, aby každé euro bolo vynaložené racionálne a s ohľadom na dlhodobejšie dôsledky na zdravotný stav našich dojníc. Veľké rezervy pri výrobe mlieka vidíme aj v práci pracovného kolektívu na tomto hospodárskom dvore. Kvalitná práca ošetrovateľov má rozhodujúci vplyv na počet odchovaných teliat, na kvalitu vyprodukovaného mlieka, na zdravotný stav dojníc a v konečnom dôsledku aj na množstvo a celkovú produkciu mlieka. Aj tu máme veľké rezervy, pretože priemerný stav veku dojníc je iba 2,3 laktácie. To znamená, že vyradujeme dojnice, ktoré sú ešte pred vrcholom svojej dojivosti. Veríme, že sa

nám podarí zlepšiť zdravotný stav našich dojníc tak, aby sme zo stáda dokázali vyradiť všetky dojnice, ktoré dosahujú úžitkovosť pod 4.000 litrov mlieka za rok .

Veríme, že stanovené ciele a zlepšená starostlivosť o stádo nám umožnia dosiahnuť narodenie 195 kusov teliat. Situácia na trhu s mliekom by v tomto roku mohla byť stabilizovaná a dáva predpoklad, že ceny mlieka by sa v rozhodujúcej časti roka mohli udržať nad hodnotou 33 centov za liter mlieka. Ak sa nám podarí naplniť všetky tieto zámery, predpokladáme v tomto roku dosiahnutie výraznejšieho obratu v ekonomike na hospodárskom dvore Ortáše a zníženie celkovej straty na úroveň 35.000 €.

Druhým najdôležitejším dvorom v živočíšnej výrobe je hospodársky dvor Vehec. Ani tu nepočítame v tomto roku s výraznou zmenou stavov a štruktúry chovaného dobytká. Hlavnou úlohou na tomto hospodárskom dvore bude dosiahnuť prírastok vo výkrme hovädzieho dobytká 1,29 kg na kus a deň. Naplnenie tejto úlohy zabezpečí zníženie výrobných nákladov na výrobu hovädzieho mäsa. Pri tom bude zohrávať veľkú úlohu kvalita objemových krmív a dobrá práca kolektívu. Bude potrebné dorobiť kvalitnú senáž, ktorú bude potrebné dopĺňovať vysokokvalitným senom. Aj v minulom roku sa nám vo výrobe hovädzieho mäsa podarilo dosiahnuť dobré výsledky, keďže nepredpokladáme ani prepád odbytových cien hovädzieho mäsa plánujeme v tejto výrobe dosiahnuť kladný hospodársky výsledok 11.000 €.

Hospodársky dvor Juskova Voľa budeme aj v roku 2019 využívať na sezónny odchov jalovíc. Hlavnou úlohou tohto hospodárskeho dvora je teda vyprodukovať v čo najväčšom množstve vysokotelné jalovice. Splnenie tejto základnej úlohy závisí od dobrej práce pastierov a ošetrovateľov, pretože včasné a úspešné zabrezávanie jalovíc je rozhodujúce. Zvýšenú pozornosť musíme venovať aj kvalite pastvy, aby sme minimalizovali potrebu prikrmovania jalovíc. Pritom nesmieme zabúdať na včasné doplnenie minerálov do potravy jalovíc, aby prebiehajúce ruje boli výrazné a následné pripúšťanie úspešné. Úlohou je aby sme pre vlastný chov vyprodukovali dostatočný počet vysokokvalitných jalovíc na obmenu stáda a pokiaľ to podmienky dovoľia aby sme odpredali aj 10 vysokotelných jalovíc iným chovateľom.

Predpokladáme, že v tomto roku sa mierne zlepšia aj vonkajšie ekonomické podmienky pre živočíšnu výrobu. Dúfame, že vláda naplní ciele, ktoré sú aj v rozpočte štátu na rok 2019 a zvýši dotácie pre poľnohospodárstvo, hlavne pre živočíšnu výrobu. Budeme preto považovať za naplnenie cieľov, pokiaľ celková strata na úseku živočíšnej výroby za rok 2019 bude nižšia ako 100.000 €.

Úsek mechanizácie a investičnej výstavby

Najvýraznejšou vonkajšou nákladovou položkou tohto úseku sú ceny pohonných hmôt a energií, ktoré úsek nemôže ovplyvniť. Rok 2019 je poznamenaný rastom cien týchto vstupov. Preto úsek mechanizácie bude musieť vyvinúť maximálne úsilie aby v roku 2019 dosiahol vyrovnaný hospodársky výsledok. Úsek počíta s výnosmi aj nákladmi vo výške 763.000 €. Navýšenie nákladov súvisí ako s rastom cien energií, tak s rastom mzdových nákladov.

Keďže ani v roku 2019 nepočítame s vyhlásením výziev na podávanie investičných projektov, do ktorých by sme sa mohli zapojiť, počítame iba s investíciami z vlastných zdrojov. V roku 2019 plánujeme zakúpiť jeden traktor s výkonom 250 konských síl, aby sme zabezpečili spoľahlivosť sejby a dodržania agrotechnických termínov v rastlinnej výrobe. Druhý traktor s výkonom 100 konských síl by mal slúžiť hlavne na chemickú ochranu poľných kultúr. Celkove počítame s investíciami do strojov vo výške 200.000 €. Nechceme zanedbať ani opravy a údržbu našich budov a ciest. Na tieto práce na našich hospodárskych dvoroch počítame s vynaložením 30.000 €. Väčšinu prác plánujeme robiť svojpomocne.

Ekonomický úsek

Aj na tomto úseku predstavenstvo vytýčilo najdôležitejšie úlohy pre rok 2019. Rozhodujúce bude naplánovať a dodržať výšku vstupov do našej poľnohospodárskej produkcie v takej výške, ktorá zabezpečí rentabilitu vynaložených prostriedkov. V rastlinnej výrobe sa budeme musieť vysporiadať s väčším tlakom chorôb a rozsiahlejším poškodením porastov ozimín zverou.

V živočíšnej výrobe predpokladáme vyrovnané ceny mlieka počas celého roka. Aby sme dosiahli plánované ekonomické výsledky na tomto úseku, budeme sa musieť vysporiadať tak s potrebou zvýšenia produkčných ukazovateľov, ako aj s razantným znížením nákladov. Dosiahnutie týchto cieľov bude v rozhodujúcej miere závislé od zlepšenia výkonu pracovných kolektívov, pretože iba zodpovednejšou prácou krmičov a ošetrovateľov sa nám podarí dosiahnuť plánované výsledky. Veríme, že vedúci pracovníci na hospodárskych dvoroch dobre zvládnu túto náročnú úlohu aby sme na konci roka dosiahli plánované zníženie strát za celý úsek.

Po zvážení všetkých okolností a možností si predstavenstvo poľnohospodárskeho družstva dáva za cieľ dosiahnuť v nasledujúcom roku zisk vo výške 60.000 €. Vychádzajúc zo súčasnej dobrej finančnej situácie poľnohospodárskeho družstva, predstavenstvo navrhuje vyplatiť po žatve v roku 2019 dividendy v celkovej sume 150.000 € z nerozdeleného zisku za rok 2017. Splnenie tohto zámeru bude možné bez úverov, náklady pokryjeme z vlastných finančných zdrojov.

Aj v roku 2019 plánujeme pokračovať v nákupe poľnohospodárskej pôdy. Predstavenstvo aj v tomto roku vyčlenilo na nákup pôdy 40.000 €. Ceny, za ktoré budeme ponúkať nákup pôdy ostávajú rovnaké ako v roku predchádzajúcom.

Predstavenstvo pre rok 2019 zvýšilo mzdy pre našich zamestnancov maximálne do výšky 10 %. Pokračujeme tak v pravidelnom raste miezd našich zamestnancov už niekoľko rokov. Toto navýšenie mzdy pre našich zamestnancov bude predstavovať rast nákladov družstva vrátane odvodov, spolu 60.000 €. Vysoké mzdové ohodnotenie našich zamestnancov prispieva k ich stabilizácii a vytváraniu kvalitných pracovných kolektívov. Veríme, že aj na hospodárskom dvore Ortáše sa nám podarí vyformovať dobrý pracovný kolektív a obmedzí sa fluktuácia pracovníkov. Stmelovanie pracovných kolektívov patrí medzi veľmi dôležité úlohy vedúcich pracovníkov na jednotlivých výrobných úsekoch.

Keďže sa poľnohospodárskemu družstvu darí, predstavenstvo ponecháva v platnosti výšku nájomného za poľnohospodársku pôdu v navýšenej hodnote z minulého roka. Za hektár ornej pôdy budeme vyplácať nájom vo výške 35 € a hektár trvalých trávnych porastov sumu 25 €. Aj v tomto roku umožníme našim prenajímateľom vybrať si nájom aj v naturálnych dávkach, pričom to bude organizačne zabezpečené tak ako po iné roky.

Predstavenstvo sa snažilo vyčleniť finančné prostriedky v dostatočnej výške pre našich zamestnancov, aby boli motivovaní ku kvalitnej práci pre náš poľnohospodársky podnik. Preto sme pristúpili k výraznému navýšeniu základných plátov. Sme vďační za dôveru aj našim členom a vlastníkom družstevných podielnických listov, preto im chceme aj v tomto roku vyplatiť dividendy. Samozrejme nezabúdame ani na vlastníkov pôdy, ktorým za celú existenciu družstva každý rok vyplácame dohodnutý nájom.

V roku 2019 zostanú v platnosti príplatky ku strave, nebudeme zvyšovať cenu za prevedené práce na záhumienkach a zachováme nárok našich bývalých zamestnancov, ktorí sú v dôchodku na naturálne dávky.